

POTOPA

Napsal: HENRYK SIEBIRWICZ Velký historický román.

Jeli hodinu, dvě, nemohouce se dostat z bahna. Zatím se opět vyjasnilo, měsíce v úpliku vysel nad lesem. Náhle seskočil Soroka, jenž jel napřed, a koně a bedlivě počal prohlížeti půdu.

— Koně tudy šli — řekl — je viděti stopy kopyt na blátě.

— Kdo by tudy mohl jíti, když tu žádná cesta není? řekl jeden z vojáků, jenž šel při panu Kmiticovi.

— Ale stopa zde jest — a to po nejdnom koni. Hle, tam mezi sosnami je viděti stopy jasně jako na dlani.

— Snad tudy dobytek hnali. — Není možno. Není doba lusni pastvy; ostatně je zřetelně znáti kopyta. Právě teď tudy museli jíti nějakí lidé. Dobře by bylo, kdybychom nějakou hájovnu našli.

— Jeďte tedy po stopě! — Jeďte!

Soroka opět skočil do sedla, a jeli. Sledy kopyt v rašelinové půdě byly stále patrnější a některé, pokud bylo lze při měsíčním světle rozeznati, zdály se býti zcela čerstvými. Avšak koně zapadali až po kolena a hloub. Vojáci se již obávali, že nepřeberdou, že snad ještě hlubší močály se před nimi skrývají pod rašelinovým povrchem, ale asi za půl hodiny ucítili zápach dýmu a pryskyřice.

— Smolárna tu musí být! — Hle, tam už je viděti mlíčí! řekl voják.

A skutečně bylo viděti v dáli pruh červenavého dýmu, prosyceného plamenem, okolo něhož sršely jiskry uhlí, pod zemí doutnajícího.

Přiblíživše se, uzfeli vojáci chatu, studni a velkou kolnu, sbíhou ze sosnových klád. Koně cestou unavení počali řícti, a silné rázně odpovídalo jim z kolny. Zároveň se před jezci objevila jakási postava, oděná v kožích převrácených vlnou na vrch.

— Mnoho koní? zeptal se člověk v kožise.

— Človče! Či je to smolárna? zeptal se Soroka.

— Kdo jste? Odkud jste se tu vzali? ptal se znovu smolař hlasem, v němž se chvěly strach a udivení.

— Neboj se! odpověděl Soroka — nejsme loupežníci.

— Jeďte si svou cestou, nie tu pro vás není.

— Zavři hubu a veď nás do chaty, dokud prosím. Nevidíš, cháme, že vezeme raněného?

— Kdo jste? — Dbej, abych ti ručnicí neodpověděl. Lepší jsme než ty, chlape!... Veď nás do chaty, nechceš-li, usmazíme tě ve vlastní smolárně.

— Jediný se vám neubráním, ale bude nás více. O hrdla tu přijdete.

— Také nás bude víc, jen nás doved' do chaty.

— Tedy pojdte, není to má věc, jak se dostanete odtud.

— Co máš k jídlu, dej sem, a kořalku také. Pána vezeme, který zaplatí.

— Jen aby odtud živ odjel.

Tak rozmouvalje, vešli do chaty, ve které na hrubém krbu hořel oheň, a z hrnků postavených na roštu vycházel zápach uzeneho masa. Jizba byla dosti prostorná, Soroka hned při vchodu poznal, že u stěn stojí šest lůžek hojně pokrytých beraními kůžemi.

— Tu je nějaká mužská družina — pošeptal sudruhům. Nabíje si ručnice, a pozor. Toho cháme strážce, aby neuklouzl. Dnešní noci at se vyspí venku, my z jizby neustoupíme.

— Pánové dnes neprijdou — řekl smolař.

— Tim líp, nebudeme se aspoň o byt hádat a ráno odjedeme, odpověděl Soroka — zatím vysyp maso na mísu, neboť jsme hladoví, a ovsa koním nelituj.

— A odkud bych tu u smolárny oves vzal — velmožný pane vojáku?

tam také jahelník, a v komoře u jizby našel Soroka notnou nádobu kořalky.

Sám se však jenom nepatrně napil a vojákům piti nedal, byl se rozhodl, že po celou noc se bude míti na pozor. Ta vyprázděná chata s lůžky pro šest mužů, při kteréž stálo stádo koní, zdála se mu býti podivnou a podezřelou. Měl za to, že je v útulku loupežníků, a to tím spíše, že v komoře, ze které přinesl kořalku, odkryl hodně zbraní, rozvázané po stěnách, i soudek práchu a různé náradí, patrně na dvorech šlechtických vyrabované. Pro případ, že by se nepřítomní obyvatelé té chaty vrátili, nebylo možno, od nich čekati pohostinství, ba ani milosrdenství, proto ustanovil se Soroka na tom, že se chaty ozbrojenou rukou ujme a že se v ní udrží buď přemocí, nebo vyjedl nánávním.

Bylo to nutně z ohledu na zdraví Kmiticovo, jenž se cesta mohla státi záhubnou, i z ohledu na bezpečnost všech ostatních. Soroka byl voják tělem i duší, jenž jenom jeden pocit byl cizím, a to byl pocit strachu. A přece se ho nyní při pomýšlení na knížete Bohuslava zmocňovala obava. Sloužež ode dávna Kmiticovi, věřil slepě netoliko v statečnost, ale i ve štěstí mladého pána; viděl nejdnom jeho činy, přesahující všelikou míru smelosti a hraničící na čiré šílenství, jež přece se povedly. Odbyl s Kmiticem všechny nájezdy na Chovaňského, účastnil se všech výpadů, vraždění, únosů a došel k přesvědčení, že mladý pán všecko může, vše dovede, a každé tůně že se vyprostí, a každého, koho chce, že do ní pohrouží. Kmitie byl mu zosobněním největší moci a největšího štěstí, a tedy nyní patrně přišel svůj na svého — nikoli — pan Kmitie přišel na lepšího, než je sám. Jakž? Jediný muž, který byl už v rukou Kmiticových, unesený, bezbranný, dovedl se vyprostít z jeho rukou a nedostl na tom; povaliti samého Kmitice, pobítí jeho vojáky a polekati je tak, že sběhli, bojice se jeho návratu? Byl to div nad divy, a Soroka hlavu ztrácel přemýšleje o tom; — neboť všeho se na světě spíše nadál, než toho, že by byl někdo, kdo by pana Kmitice překonal.

— Jen zdáti je konec našemu neštěstí! hučel pro sebe, rozhlížeje se v překvapení vůkol.

Druhdy šel se zavřenýma očima za panem Kmiticem na tábory Chovaňského, obklopené osmdesáti-tisícovou armádou, nyní vzpomínka na toho dlouhovlasatého knížete s panenskýma očima a s ručovou tváří vzbuzovala v něm pověřený strach. Sám nevěděl, co činit. Lekala ho myšlénka, že zítra nebo pozítří bude třeba jíti po bité cestě, na které je potkati může onen strašlivý kníže, nebo lid ku stihání jím vyslaný. Proto právě sešel s cestou do hlubokých lesů a nyní toužil zůstatl v oně lesní chatě, dokud by se nezbláznil a honěním nenauvalil.

Leč i tento útulek z jiných důvodů se mu nezdál býti bezpečným, chtěl vědět, čeho se držeti, a proto poručil vojákům, aby byli na strážl u dveří a u oken chaty po celou noc, a sám řekl smolařovi:

— Vezmi, človče, svítilnu a pojď se mnou.

— Leda loučl mohu velmožnému pánu posvítit, svítilny nemám.

— Svěť tedy loučl; spálíš-li kolnu a koně, je mi to jedno!

Při takovém rozkazu byla lučna ihned nalezena v komoře. Soroka poručil smolaři, aby šel napřed, sám šel za ním s pistolí v ruce.

— Kdo tu obývá v této chatě? zeptal se cestou.

— Pánové tu obývají.

— Jak se jmenují?

— To nesmím říci.

— Už vidím, človče, že dostaneš kuličku do hlavy.

— Milý, vzácný pane — odpověděl smolař — kdybych nepověděl pravdivé jméno, musil byste býti také spokojen.

— To je pravda. A je mnoho těch pánů?

— Je tu starý pán, dva gýnové a dva sluhové.

— Je to šlechtá?

— Zajisté, šlechtá.

— Časem zde, a časem Bůh vi kde.

— A odkud jsou ty koně?

— Pánové je přivádějí, a odkud, Bůh ví.

— Řekni pravdu, neloupeží tvoji pánové na silnici?

— Což já vím, vzácný pane? Vidím, že koně berou, a komat? — to není má starost.

— A co s koni činí?

— Časem jih vezou deset — dvanáct, kam je ženou, to také neví.

Tak rozmouvalje, vešli do kolny, ze které bylo slyšeti frkání koní, i vešli dovnitř.

— Svěť! řekl Soroka.

Smolař zvedl lučnu a svítil na koně při stěně. Soroka si prohlížel jednoho po druhém okem znalce, kroutil hlavou, mlaskal jazykem a hučel si:

— Neboť pan Zend byl by rád... Jsou to koně polské, moškovské... a ten valach je původu německého — a tahle kobyla také. Vzácné koně! A co jim dáváte?

— Abych nelhal — můj pane, zasel jsem tu z jara dva palouky ovsem.

— A tvoji pánové zde od jara koně pěstují?

— Nikoli, ale poslali mne sem s rozkazem.

— Ty jsi jejich?

— Byl jsem jejich, prve než šli na vojnu.

— Na jakou vojnu?

— Což já vím, vzácný pane? Odešli daleko už minulého roku a vrátili se v létě.

— A čí jsi nyní?

— To jsou královské lesy.

— Kdo tě usadil ve smolárně?

— Královské lesní, pánův příbuzný, který také koně přivezl, a le odjel s nimi a už se nenavrátil.

— A nebyvali tu u tvých pánů hosté?

— Nikdo sem cestu nenajde, nebo vůkol jsou bahna a je jenou jediný přechod; je mi divno — můj pane — že jste sem cestu našli, kdo nenajde cestu, toť bahno pohltí.

Soroka chtěl odpovědět, že les a cestu dobře zná, ale rozmýšlval se, řekl si, že je lépe okolnost tu zamlčet. Zeptal se:

— Jsou ty lesy veliké?

Smolař nerozuměl otázce.

— Jak to?

— Jak daleko se táhnou?

— Aeh, kdož pak je přeseš: jediný se končí, druhé začínají — Bůh sám ví, kde přestávají. Já tam nebyl.

— Dobře! — řekl Soroka. To říka, poručil smolaři, aby se vrátil, a sám vešel do chaty.

Cestou se rozmýšlel, co činiti, a váhal. S jedné strany vábil ho nápad, aby využil nepřítomnosti obyvatelů, koně vzal a s lupem ujel. Lup by byl cenný, a koně velice se líbili starému vojákovi; ale po chvíli přemohl pokušení. Věřil je lehké, ale co dále činit? Bahna jsou vůkol — a východ jen jediný — jak ho najíti? Náhoda jednou posloužila, ale kdož ví, zdali poslouží i po druhé. Jít po stopě kopyt, není radno, neboť obyvatelé měli jistě tolik rozumu, že zůmyslně nemili stopy falešné, klamivé, vedoucí přímo k tůni.

Soroka znal dobře spásoby lidí, kteří koně kradou, nebo lupen běhají.

— Hlupák jsem — zahučel — vezmu smolaře na prostraněk a poručím mu, aby mne dovedl na silnici.

Náhle se zachvěl, vyslovil poslední slovo.

— Na silnici! A kníže! A stihání!...

— Patnáct koní musím ztratit! řekl si v duchu starý poberta s takovým žalem, jakoby byl ty koně od malička vypěstoval. Neul jinak — štěstí naše je u konce. Teď je třeba seděti v chatě, dokud pan Kmitie se neuzdraví, sedět se svolením obyvatelů, nebo bez něho, a co potom bude, na to je plukovníkova hlava.

Tak rozmýšleje, vrátil se do chaty. Opatrní vojáci stáli u dveří. Až viděl z dálky svítilnu mihoťati se v temnu, tušil, s kterou Soroka a smolař vyšli, přece poručil jim, aby se opovídali, kdo jsou, prve než je do chaty pustili. Soroka rozkázal, aby o půl noci se v blízkosti vystřídali, a sám se položil na lůžko vedle Kmitice.

V chatě nastalo ticho, jenom ovrčelí počali svou obvyklou písničku a ve vedlejší komoře myšl hlohaly na čemsi v nahromaděném haraburdí. Chorý se čas od času budil a patrně v horoucí třeštil,

že vyrostl jako sosna. Nebýt toho, já bych ho nebyl pustil živého.

— Hlupák jsi, že's na něho neakočil.

— Co jsem měl dělat, pane strážmistře? Myslíš jsem si: sedí na nejlepší koni, bude-li chtít — uteče, a udeří-li mne — neubráním se, neboť na černou moc lidská nestačí. Před očima ti zmizí a je v prachu.

— Pravda je, — řekl Soroka — že, když jsem na něho střelil, jakoby ho mlha zakryla... a chybil jsem... (chybil, když na koni sedíme, to se každému přihodilo, proto že se kůň krouží, ale ze země — to se mi už od desíti let nepřihodilo).

— Co je po řeči — řekl Bilous.

— Lučnice, Vitkovski, Zavratajski, náš plukovník — a všecky jeden muž povalil, a to muž zbraně nemají, takové muže, z nichž si každý nejdnom se čtyřmi věděl rady. Lež dábelská moci nemohl by toho dokázat.

— Poručme duše Bobu; neboť má-li s dáblem spolky, ukáže mu dábel také cestu sem.

— I bez něho má dlouhé ruce takový pán...

— Ticho! řekl náhle Soroka — něco tu v listí šramočí.

Vojáci umkli a nastavili uši. Poblíž skutečně bylo slyšeti jakés těžké kroky, pod nimiž spadaní listí ještilo.

— Je slyšet koně — zašeptal Soroka.

Leč kroky počaly se oddalovati od chaty, a brzo potom rozlehlo se hrůzné a chraptivé zaričení jelena.

— To jsou jeleni. Jelen se lařím ohlašuje, anebo druhého roháče straší.

— V celém lese je hluk, jako-by se čert ženil.

Znovu umkli a počali dřimati, jenom strážmistr časem pozvedl hlavu, naslouchal chvíli, a pak mu hlava klela na prsa. Tak minula hodina, dvě, až konečně nejbližší sosny zředeily a vrcholky stále více bálely, jako by je roztaveným stříbrem polil. Řičení jelenů umlklo, a ticho úplné zavládlo v hlubinách lesních. Zvolna přecházel první zábřesk ve svítání, bílé bledé světlo stále více prosvěćováno bylo ržozvými a zlatými paprsky, konečně se úplné rozednilo, denní světlo padalo na unavené tváře vojáků, spících tvrdým spánkem na prahu chaty.

(Pokračování.)

JOHN J. OSTROŇIČ
praktický piombat,
licencovaný pro Omaha a South Omaha,
vykonává vždy první třídy v oboru piombabáském, zavádění spoldho topení, plynového, vodového a pod. Opravy jsou naší zvláštností a vykonáváme je k úplnému uspokojení. Veškeré práce věnuje se na největší péči. Výpověty zdarma. Zavolejte nás telefonem: Tyler 1299.
Dřina: 1414 Jižní 13. ulice, Omaha, Nebraska.

FONOGRAFY
české rekordy, rónovány a zvlášť vlnitými obráb. Dřkladné čisti stroje. — Více k dostání u — 43
JOHN HOFMAN
1246 Již. 13. ul. OMAHA

E. H. Vrána & Co.
architekti a inženýři.
Vyhotovali plány na všeho druhu budovy — velké obhivzorné obchodní budovy, školy, kostely a jiné. Inženýrskou práci jako stoky a potrubí — Úřadovna: 875-77 Brandeis Bldg., Omaha, Nebr.

Pěkně zařízený HOSTINEC
— vlastní —
Frank Semerád
16. a William ulice Omaha, Nebr.
Výstřední Metzův ležák, jakoz i pravé importované pizeňské stálo na řepu Karlovova vína a nejlepší hlohoviny pro slávu i ve velkém. — Chutný zákusek stálo při ruce.

Dr. Chas. Rosewater
český lékař
Úřadovna: 210 Bee Bldg., OMAHA.
Ord. hodiny — 11 do 12 hod. dopol.; 2 do 4 odp.; 5:30 do 6 odp.
V neděli: 10 do 12 hod. dopol.

Kotěra & Sloup
vlastní hojně zásobený obchod
grocery a železářský.
č. 1261 So. 16. Str. — Tel. Doug. 5573.
Hospodyňky ušetří vždy peníze, budou-li s námi obchodovat. Vždy čerstvé máslo a vejce. 47ř

LOUIS BERKA,
český právník a veřejný notář
336 Bee Bldg., Omaha
Vymáhá děditství a srovnává majetek zde i v Čechách. Dá vám dobrou radu a zastoupí vás ve všech soudních případech. — Tel. Douglas 5967.

Nový způsob
na úspory a ukládání peněz při 7%
Uložte své peníze v 7% přednostních dílech u společnosti Home Builders'. Každý dílec jest zaručen markytem na lot a nový domov, na zakázku společnosti postavený.
Žádné peníze se nepějí na staré budovy. Společnost Home Builders' postaví na zakázku pro kohokoli, kdo vlastní svůj pozemek, neb kdo může první splátku udelati, zbytek bude pak splácen jako nájemné. Nový tento způsob dává společnosti kontraktátor výtěžek a 7% na veškeré peníze opatřené pro stavební účely.
Knihy jsou každému podlažníkovi otevřeny k prozkoumání v každý čas.
Dividendy se vyplácí každého 1. července a 1. ledna každý rok hotově, anebo můžete své peníze znovuložit v dílech.
První markyče v hodnotě od \$500.00 do \$2,500.00, na nové domovy v Omaze, jsou vždy na ruce pro ukladatele.
Pro bližší podrobnosti navštivte:— 55ř

JAN M. FIXA
202 Jižní 17. ul. u American Security Company, Omaha, Neb.

Má naději, že se vyléči bez nože.
Níže uvedenou odporučení přesvědčili různými nemocemi stizené krajany, co soudi, když ve svém utrpení s důvěrou na mne se obrátili a léky mě užívali:
Chtěl pan Otoupalíková!
"Vše léky, Vám můj zaslané, jsem obdržel a musím Vám sdělit, že po týdenním užívání Vašich léků cítím se lépe. Znalcekd počíná lépe trávit a bolest na prave straně těla, po užívání Vaši masti, též mizí. Mám velikou nádej, že se Vašimi léky vyléčím úplně a to bez nože."
JAN NEMEC, Stanford, Tex.
Takovýchto liehavých doporučení máme tisíce. Píšte si a meji léčebnou kalíčku — ještě dnes.
MRS. FRANCES OTOUPALÍK,
vyrabitelka přírodních léků, David City, Nebr.

J. Jelínek
pekař a cukrář
Výborná zmrzlina. Dorty pro svatby a jiné příležitosti. Objednávky se rychle vyřizují. 3-4
13. a Vinton ul. Omaha.